

Regelbunden tillsyn i Fridhemsskolan

Grundskola årskurs 7–9

Obligatorisk särskola årskurs 7–10

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Arvidsjaurs kommun och besökt Fridhemsskolan den 28 maj 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har kommunen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 18 januari 2010. Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Fridhemsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Fridhemsskolan intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av Fridhemsskolan

Tabell 1: Antal elever på Fridhemsskolan

Fridhemsskolan	Antal elever
Grundskola	154
Obligatorisk särskola	3

Källa: Arvidsjaurs kommun

Fridhemsskolan ligger i centralorten Arvidsjaur. Utbildningen omfattar grundskolans årskurser 7–9 samt obligatoriska särskolans årskurser 7–10.

Fridhemsskolan är en av kommunens tre skolor med verksamhet för årskurserna 7-9. Från och med höstterminen 2009 kommer Frihemsskolan att ta emot kommunens samtliga elever i årskurs 7–9.

Skolan leds av en rektor och personalen är organiserade i ämnesarbetslag. Eleverna är organiserade i åldershomogena klasser.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

1 Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat för elever i årskurs 9 uppdelat på kön

	Fridhemsskolan					Kommun- grupp ¹	Riket ²
	2004	2005	2006	2007	2008	2008	2008
Genomsnittligt meritvärde	208,9	209,1	191,2	211,1	191,6	207,7	209,3
- Flickor	213,7	212,8	212,1	226,8	199,7	219,5	220,6
- Pojkar	202,3	205,0	175,2	192,6	184,0	196,4	198,5
Andel (%) som nått målen i samtliga ämnen	89	90	76	85	78	80	77
- Flickor	86	86	72	88	80	83	80
- Pojkar	92	95	79	82	76	76	74
Andel (%) behöriga till nationellt program	97	99	90	97	90	90	89
- Flickor	95	100,0	92	100,0	92	92	90
- Pojkar	100,0	98	90	94	88	88	88

Källa: Skolverkets statistik

¹ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i kommungruppen

² Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

Kommentar och bedömning:

Det genomsnittliga meritvärdet vid Fridhemsskolan för år 2008 var 191,6 vilket är lägre än det genomsnittliga meritvärdet för Arvidsjaurs kommun (199,1) och betydligt lägre än motsvarande värde i riket (209,3). Andelen elever med godkänt betyg i samtliga ämnen och andelen behöriga elever till nationellt program i gymnasieskolan är något lägre vid skolan än i kommunen och något högre än i riket (se tabell 1). Skolinspektionen konstaterar att skolans betygsresultat över tid varierar avseende måluppfyllelse. Vidare finns det skillnader mellan flickors och pojkars genomsnittliga meritvärde. Skolinspektionen konstaterar också att det finns stora skillnader mellan i vilken grad flickor och pojkar når betygsresultatet MVG (mycket väl godkänt) i ämnena hem och konsumentkunskap samt idrott och hälsa vilket bör föranleda en analys utifrån ett genusperspektiv.

Skolinspektionen har vidare uppmärksammat att elevernas resultat på de nationella ämnesproven i svenska år 2008 var betydligt lägre än slutbetygen, 33 procent av eleverna fick högre slutbetyg än det provresultatet angav. Tillsynen visar att varken rektor eller lärarna har uppmärksammat skillnaderna mellan resultat på nationella ämnesprov och betyg. Några diskussioner om betyg och bedömning utifrån ett genusperspektiv uppges inte ha förts.

Skolinspektionen bedömer att skolan i sitt systematiska kvalitetsarbete måste analysera måluppfyllelsen i de olika ämnena och skillnaden i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor. Även förhållandet mellan resultat på nationella ämnesprov i matematik och slutbetyg behöver analyseras liksom resultat av vidtagna stödinsatser för att skolan ska kunna vidta åtgärder för att öka måluppfyllelsen.

Enligt särskolans kvalitetsredovisning nådde alla elever som slutade grundsärskolan våren 2008 målen för utbildningen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp kunskapsutvecklingen och resultaten i alla ämnen/ämnesområden i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m. ,Lpo 94, 2.7 Bedömning och betyg, ska läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Enligt 2 kap.6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges de mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och nionde skolåret. Utifrån dokumentstudier och intervjuer framkommer att elevernas kunskapsutveckling regelbundet följs upp i samtliga ämnen av ämneslärare. Det varierar dock mellan lärare, ämnen och årskurser i vilken grad den uppföljningen som görs är kopplad till kursplanernas och läroplanens mål. Det framkommer också att analys av resultaten endast genomförs i ringa grad. I särskolan menar lärare att de följer elevernas kunskapsutveckling men att detta inte dokumenteras. Skolinspektionen bedömer att lärarna såväl i grundskolan som i särskolan på ett tydligare sätt måste dokumentera, följa upp och analysera varje elevs kunskapsutveckling i förhållande till kursplanernas och läroplanens krav i samtliga ämnen och årskurser.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen och 7 kap.1 § Särskoleförordningen ska läraren fortlöpande informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Vid Fridhemsskolan genomförs utvecklingssamtal regelbundet. Det varierar dock mellan olika lärare hur tydligt informationen om elevernas kunskapsutveckling är kopplad till de nationella målen. I intervjuer framkommer att samtalen ofta mer handlar om elevens beteende och betygsnivå än om hur eleven ska kunna utvecklas i riktning mot målen för utbildningen. Dokumentstudier och

intervjuer med både elever och personal visar också att det underlag varje lärare lämnar till den lärare som ska hålla i utvecklingssamtalet oftast bara innehåller kommentarer som, "bra", "jobba på", "ok" och så vidare. Skolinspektionen vill poängtera att den lärare som håller i utvecklingssamtalet behöver ha god kännedom om varje elevs kunskapsutveckling och resultat, även i de ämnen där läraren själv inte undervisar. Detta för att kunna ge elev och föräldrar en tydlig information i samtliga ämnen och för att kunna upprätta en framåtsyftande individuell utvecklingsplan. Se vidare under bedömningspunkterna 1.2.1. och 1.2.3.

Även i särskolan genomförs utvecklingssamtal regelbundet och information ges till elever och föräldrar i alla ämnen. Dock framkommer att informationen i huvudsak har handlat om vad eleverna gjort och mindre om en bedömning om vad de lärt i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att den information som ges vid utvecklingssamtal i de båda skolformerna på ett tydligare sätt bör grundas på en utvärdering av elevens utveckling i relation till målen i såväl kursplaner som läroplan.

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtal.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen och 7 kap.1 § Särskoleförordningen ska läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna.

Inför höstterminen 2008 trädde nya bestämmelser om individuella utvecklingsplaner i kraft. Bestämmelserna innebär att de individuella utvecklingsplanerna inte längre ska vara enbart framåtsyftande utan också innehålla skriftliga omdömen om elevens kunskaper i varje ämne och varje årskurs och även innehålla eventuella överenskommelser som träffats under utvecklingssamtalet. Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen. Det är rektorn som beslutar om utformningen av den skriftliga informationen som ska ges i utvecklingsplanen.

Vid Fridhemsskolan upprättas individuella utvecklingsplaner (IUP) för alla elever i samband med utvecklingssamtalen. Tillsynen visar dock att de planer som utarbetas vid skolan inte alltid utgår från nationella mål. De mål som finns uppsatta i de IUP som Skolinspektionen tagit del av har karaktären av mål att få ett visst betyg eller jobba hårdare. I de individuella utvecklingsplanerna saknas vidare en sammanfattning av vilka insatser skolan ska vidta för att eleven ska utvecklas mot målen. Se också bedömningspunkt 1.2.2. Vid intervjuer med elever framförs synpunkter på att de skriftliga omdömen som ges i form av siffror är svåra att förstå och relatera till i den information som ges vid samtalet. Även lärare framför synpunkter på att det är svårt att kunna upprätta framåtsyftande IUP eftersom det ofta saknas underlag med beskrivande bedömningar om var eleven befinner sig i sitt lärande. Fridhemsskolan har valt att också ge omdömen om elevens arbetsinsats, ordning och uppförande. Skolinspektionen vill i det sammanhanget uppmärksamma skolan på att om en skola ger skriftliga omdömen i övrigt ska det framgå mot vilka läroplansmål elevens utveckling bedömts liksom vilken lärare som ansvarat för den skriftliga informationen. Skolinspektionen vill vidare poängtera att de skriftliga omdömena varken ska innehålla beskrivningar eller värderingar av elevens personliga egenskaper utan relatera till de nationella målen.

I intervjuer uppges att alla elever i särskolan har en individuell utvecklingsplan. Mål formuleras tillsammans med föräldrarna. Däremot ges inte några skriftliga omdömen. Skolinspektionen har inte tagit del av några planer. Lärarna själva menar att det varit svårt att hitta en modell som passar särskolans verksamhet. Skolinspektionen bedömer att såväl grundskolan som särskolan måste förbättra de individuella utvecklingsplanerna och de skriftliga omdömena. Mer information finns i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2009:16) om den individuella utvecklingsplanen med skriftliga omdömen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning.

Tabell 3: Relationen mellan betyg på nationella ämnesprov och slutbetyg i ämnet svenska

	Fridhemsskolan				Riket ³
	2005	2006	2007	2008	2008
Lägre	4	10	1	1	2
Lika	64	72	69	66	74
Högre	32	18	30	33	24

Källa: Skolverkets statistikdatabas SIRIS, 2009-06-23

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X

Motivering
Ämnesprov ska enligt 7 kap 10 § grundskoleförordningen användas i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i slutet av årskurs 9 för att bedöma elevernas kunskaper i relation till målen i ämnet. Skolinspektionen konstaterar att andelen elever med högre slutbetyg jämfört med provbetyg i ämnena matematik och svenska är 28 respektive 33 procent vid Fridhemsskolan år 2008. Att differens finns mellan betyg och resultat på ämnesproven behöver inte betyda att betygen är satta på fel grund, men stora avvikelser är ett skäl att utvärdera orsakerna. Vidare är det viktigt att skolans resultat inte enbart används för åtgärder på individ- och gruppnivå, utan också utgör ett underlag för diskussioner på skolnivå om hur undervisningen kan utvecklas. Skolinspektionen bedömer att skolan behöver analysera resultaten på de nationella ämnesproven, framför allt i ämnena matematik och svenska, som ett led i arbetet med likvärdig bedömning och betygssättning.

³ Uppgifter baserade på samtliga huvudmän i riket

1.3.2 Vid bedömning och betygssättning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt 7 kap. 8 § grundskoleförordningen ska, när betyg sätts efter det att ett ämne eller ämnesblock avslutats, betyget bestämmas med hjälp av de mål som eleverna enligt kursplanerna ska ha uppnått i grundskolan och de betygskriterier som har fastställts för ämnena och ämnesblocken. Av Skolverkets allmänna råd om likvärdig bedömning och betygssättning framgår att det är viktigt att det förs diskussioner om tolkningar av kursplaner och betygskriterier mellan lärare bland annat för att skapa likvärdiga förutsättningar för bedömning av eleverna i skolan och i olika skolor. Rektorn ansvarar för att sådana diskussioner kommer till stånd. I Fridhemsskolans kvalitetsredovisning för år 2008 uppges att arbetet med att öka samsynen gällande bedömning har varit och är ett prioriterat utvecklingsområde. I kvalitetsredovisningen anges att skolan arbetar vidare med kompetenshöjning av personal avseende kunskapssyn och bedömning. Skolans egna enkäter och Skolinspektionens intervjuer med elever visar också att många elever i framför allt årskurs 9 är missnöjda med betygssättningen. I intervjuer med elever framkommer exempelvis att det inte alltid är tydligt för eleverna vad lärarnas bedömningar grundar sig på. Elever uppger vidare att de sällan vet vad som krävs av dem för att de ska få ett visst betyg. Tillsynen visar genom stickprovskontroll att de lokala kursmålen och betygskriterierna i Arvidsjaur kommun inte alltid stämmer överens med de nationella målen och betygskriterierna. Exempelvis har nationella kriterier som krävs för de olika nivåerna i ämnet religionskunskap flyttats så att kriterier för mycket väl godkänt ingår under kraven för väl godkänt. För kravnivån godkänt i ämnet historia anges mer av innehåll än de färdigheter och förmågor som målen att uppnå i kursplanen för ämnet uttrycker. Det anges genomgående att mål att uppnå i slutet av det nionde skolåret är hämtade från läroplanen. Dessa målformuleringar stämmer dock inte fullt ut med läroplanens och de nationella kursplanernas skrivningar. I kriterier för ämnet hem - och konsumentkunskap skrivs att eleven ska bedömas utifrån sina förutsättningar vilket inte är framskrivet i de nationella kriterierna. Vidare uttrycker de lokala kursmålen i detta ämne också mer av innehåll och metoder än kunskapskvaliteter. Med hänsyn till den betydelse betyg och bedömning har för den enskilde eleven,

bedömer Skolinspektionen att Fridhemsskolan behöver fortsätta diskutera de kunskapskvaliteter som läroplan och kursplaner tar upp och säkerställa att alla lärare sätter betyg i överensstämmelse med de nationella betygskriterierna. Skolinspektionen bedömer vidare att skolan måste se över sina lokala betygskriterier så de överensstämmer med de nationella kursplanernas och betygskriteriernas krav i alla ämnen.

För den obligatoriska särskolan gäller enligt 7 kap. 3-6 §§ särskoleförordningen att betyg ska sättas om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det. Betyg ska sättas i grundsärskolans ämnen. Som betyg ska någon av beteckningarna godkänt eller väl godkänt användas. När betyg sätts efter att ett ämne avslutats, ska elevens kunskaper bedömas i relation till den kravnivå som anges i kursplanen. De kursplaner som används i grundsärskolan utgår från elevens egna förutsättningar. Kursplanerna i grundsärskolan bygger på de kursplaner som är framtagna för grundskolan. De är bearbetade och anpassade till utbildningen i särskolan. Kursplanernas mål att uppnå inleds med formuleringen "Eleven skall efter sina förutsättningar...".

Grundsärskolan i Arvidsjaurs kommun informerar om rätten till betyg för de elever som är mottagna i särskolan. I särskolans kvalitetsredovisning för 2008 framgår att samtliga elever begärt att få betyg vilket visade att alla elever nått målen i alla ämnen. Enligt intervjuer ges betyget godkänt eller högre till alla elever som begär att få betyg. Stor hänsyn tas till elevernas intresse, arbetsinsats och om eleverna gör sitt bästa. Någon noggrann bedömning relaterad till betygskriterierna görs inte. Detta förfarande är enligt Skolinspektionen inte förenligt med särskoleförordningen. Läraren ska göra en bedömning av respektive elevs kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna. Att målen som eleven ska uppnå för godkänt ska ha sin utgångspunkt i elevens förutsättningar, innebär inte att eleven per automatik får betyget godkänt, oavsett vilka kunskaper eleven har i aktuellt ämne. Läraren måste bedöma elevens förutsättningar och kunskaper i förhållande till målen. Om en elev inte når upp till kraven för betyget godkänt i ett ämne, ska betyg inte sättas.

Skolinspektionen bedömer att området bedömning och betygssättning i särskolan är ett angeläget utvecklingsområde. Detta för att säkerställa att betyg i grundsärskolan utfärdas enligt författningarnas krav.

1.3.3 Betyg sätts, intyg och studieomdömen utfärdas samt betygskatalog förs enligt förordningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

1.4 Genomförande av utbildningen
Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2 Mål och riktlinjer, framgår bland annat följande. Mål att sträva mot anger inriktningen på skolans arbete. De anger därmed en önskad kvalitetsutveckling i skolan. Vid inspektionen framkommer att det varierar mellan lärare och ämnen i hur hög grad målen att sträva mot genomsyrar undervisningen. Det finns exempel på undervisning där målen har fått tydligt genomslag, men det finns också exempel på verksamheter där man måste fördjupa sitt arbete mot de nationella målen så att de tydligt får genomsyra undervisningen i alla ämnen. Vid intervjuer med särskolepersonal framkommer att mål att sträva mot inte heller är en självklar utgångspunkt i planering och genomförande av undervisningen i särskolan. Några tydliga exempel på vilka mål att sträva mot som ligger som grund i olika temaarbeten ges inte. Däremot beskriver lärare vilka ämnen och vilka aktiviteter som ingår i de projekt som eleverna arbetar med. Skolinspektionen bedömer att såväl grundskolan som särskolan bör arbeta för att innehållet i undervisning, arbetssätt och arbetsformer i högre grad motsvarar det som uttrycks i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot oavsett årskurs, lärare och ämne.

1.4.2 Elevernas ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Av 4 kap. 2 § skollagen framgår att eleverna ska ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bland annat följande. Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Vidare framgår av Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, att läraren ska utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, verka för att flickor och pojkar får ett lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen och förbereda eleverna för delaktighet och medansvar och för de rättigheter och skyldigheter som präglar ett demokratiskt samhälle. Tillsynen visar att information om skolans mål sker i olika stor omfattning i de olika klasserna och varierar mellan lärare och ämnen. Det förekommer att elever och lärare diskuterar hur arbetet kan genomföras och där elevers initiativ tas tillvara. Elever uppger att de till viss del inom vissa ämnen kan påverka arbetssätt och arbetsformer, men att det är läraren som planerar och bestämmer aktuella arbetsområden. Lärare bekräftar att eleverna till viss del kan påverka arbetssätt och redovisningsformer samt ibland innehållet inom större arbetsområden. Både lärare och elever uppger att elevinflytandet vid skolan behöver förbättras. Eleverna i särskolan ges i varierad grad möjlighet att göra val i olika situationer, men någon tydlig strategi för att medvetet lära eleverna att påverka och ta ansvar för sitt lärande framkommer inte i samtal med lärare och elever. En förutsättning för att eleverna ska kunna ges reella förutsättningar för elevinflytande är att de har kännedom om målen för undervisningen.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att ge eleverna inflytande över det egna lärandet behöver utvecklas inom såväl grundskolan som särskolan. Vidare bör arbetet med att informera samt förklara målen för undervisningen för eleverna förbättras. Skolinspektionen vill poängtera att det är skolans ansvar att se till att eleverna stimuleras att engagera sig i sin egen utbildning. Genom att i högre grad uppmuntra eleverna att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen kan de utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § skollagen ska verksamheten i skolan utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Enligt 3 kap. 6 § grundskoleförordningen ska eleverna i varje klass eller undervisningsgrupp ges tillfälle att tillsammans med läraren behandla frågor som är av gemensamt intresse för eleverna. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, framgår bland annat följande. De demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, ska omfatta alla elever. Skolan ska sträva efter att varje elev har kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Tillsynen visar att elevers möjligheter att arbeta i demokratiska former, exempelvis genom klassråd och elevråd, inte genomförs regelbundet vid Fridhems-skolans grundskola. Eleverna uttrycker att arbetet med klassråd och elevråd inte alltid känns viktigt och meningsfullt. En anledning som angavs var att många frågor och initiativ till förbättringar som tagits upp inte fått särskilt stor respons hos personal och skolläring. En annan anledning som nämndes var att de saknade ett tydligt vuxenstöd i elevrådsarbetet.

Skolinspektionen bedömer att skolans arbete med att utveckla elevernas kunskap om demokratins principer och deras förmåga att arbeta i demokratiska former bör förbättras. Skolinspektionen vill också poängtera skolans ansvar för att skapa intresse för demokratiarbetet bland eleverna.

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för elevernas utveckling och lärande

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper framgår att läraren ska samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. Vidare framgår enligt Lpo 94, 2.5 Övergång och samverkan, att samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande. För att stödja elevernas utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv ska skolan också sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskolan samt med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet. Tillsynen visar genom intervjuer och dokumentstudier att Fridhemsskolan har behov av att i större utsträckning diskutera och föra pedagogiska samtal med utgångspunkt i skolans styrdokument för att utveckla en samsyn inom skolan. De behöver i högre grad samverka i frågor kring arbetssätt, arbetsformer, kunskapssyn och bedömning. Samverkan mellan Fridhemsskolan och den skola där eleverna går i årskurserna 1 – 6, Ringelskolan, sker vid överlämnande av elever från årskurs 6 till 7. Vid övergång lämnas främst information om elever i behov av särskilt stöd. Information och dokumentation av alla elevers kunskapsutveckling i samtliga ämnen ingår inte som en rutin vid överlämnande. Samverkan kring information om exempelvis arbetssätt, arbetsformer, kunskapssyn, bedömning och arbetet med normer och värden framkommer inte heller vid tillsynen. Skolinspektionen bedömer att samverkan inom skolan och mellan Fridhemsskolan och Ringelskolan behöver utvecklas och stärkas i syfte att stödja elevernas allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv och som ett led i att främja likvärdig bedömning. Inom särskolan fungerar rutiner väl vid övergångar. Därutöver är samarbetet begränsat vad gäller elevernas lärande i ett långsiktigt perspektiv. Lärare påtalar behov av att utveckla samverkan med såväl de lägre årskurserna vid Ringelskolan som med gymnasiesärskolan. Det framkommer även att arbetet kring bedömning och betygssättning är ett angeläget utvecklingsarbete att samverka

kring.

Skolinspektionen bedömer att samverkan kring elevers lärande i särskolan behövs utvecklas.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bl.a. följande. Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling. Vidare framgår av Lpo 94, 2.2 Kunskaper, att läraren ska bland annat utgå från varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Tillsynen visar genom intervjuer och dokumentstudier att Fridhemsskolan har problem med att motivera och stimulera eleverna. En allt större grupp elever uppges ha tappat lusten att lära och är svåra att motivera i skolarbetet. En stor grupp elever vid skolan uppges också ha behov av särskilt stöd. I intervjuer framkommer vidare att det varierar i hur stor utsträckning undervisningen individanpassas avseende innehåll, arbetssätt och redovisningsformer beroende på den enskilde lärarens intresse och förmåga. Det är dock, enligt elever och personal vanligt att alla elever i en klass har samma arbetsuppgifter. Enligt läroplanen ska nyfikenhet och lust att lära utgöra en grund för undervisningen. Det är därför viktigt att undervisningen anpassas utifrån de enskilda elevernas behov och särskilda förutsättningar samt innehåller utmaningar för alla elever.

Skolinspektionen bedömer att rektorn och personalen bör analysera arbetssätt och arbetsformer som ett led i att kunna individanpassa undervisningen och arbeta för att elevernas lust att lära bibehålls och stimuleras ytterligare i samtliga ämnen och årskurser som ett led i att öka måluppfyllelsen.

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering
Av 4 kap. 1 § skollagen framgår att särskilt stöd ska ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.2 Kunskaper, framgår bland annat att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och hjälpa elever i behov av särskilt stöd. Läraren ska bl.a. stimulera, handleda och ge särskilt stöd till elever som har svårigheter. Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Av 5 kap. 4 § grundskoleförordningen framgår att en elev ska ges stöd-undervisning, om det kan befaras att eleven inte kommer att nå de mål som minst ska ha uppnåtts vid slutet av det tredje, det femte och det nionde skolåret eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Tillsynen visar att skolan har rutiner för att uppmärksamma elever i behov av särskilt stöd i framför allt ämnena svenska, engelska och matematik. Det specialpedagogiska stödet ges i huvudsak i dessa ämnen. Enligt skollag och grundskoleförordning är elevens rätt till särskilt stöd inte begränsat till vissa ämnen utan gäller alla ämnen. Det är vidare angeläget att lärarna och rektorn utvärderar resultat av de stödinsatser som genomförs, både på individ och gruppnivå, i syfte att ta reda på om rätt stöd ges. Detta är särskilt angeläget då kunskapsresultaten överlag behöver förbättras. Skolinspektion bedömer att Fridhemsskolan måste vidta åtgärder så att alla elever får det särskilda stöd de behöver i samtliga ämnen. Vidare måste det särskilda stödet ges i den omfattning som behövs för att elever ska ha möjlighet att nå målen.

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Av 5 kap. 1 § grundskoleförordningen framgår att om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när åtgärdsprogrammet utarbetas. Vid Fridhemsskolan upprättas åtgärdsprogram för elever som riskerar att inte nå målen i framför allt ämnena svenska, engelska och matematik. Åtgärdsprogram upprättas också om elever behöver stöd i sin sociala utveckling. Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av framgår i huvudsak hur behoven ska tillgodoses på grupp-, organisations- och individnivå. Det framgår också hur åtgärderna ska följas upp eller utvärderas. Mål och metoder sammanblandas dock ibland vilket leder till att åtgärdsprogrammen blir svåra att utvärdera. Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen i grundskolan behöver förbättras. För stöd i utformningen av åtgärdsprogram se Skolverkets allmänna råd för arbetet med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25). Skolinspektionen uppfattar att det finns en osäkerhet bland personal i särskolan om när och hur åtgärdsprogram ska utarbetas. Det råder en uppfattning om att åtgärdsprogram inte behöver utarbetas eftersom undervisningen i hög grad är individanpassad och att alla elever har en IUP. De åtgärdsprogram som emellertid utarbetas är i huvudsak inriktade på elevers beteendeproblematik. Skolinspektionen har tagit del av ett åtgärdsprogram och kan konstatera att dokumentet saknar tydliga mål liksom när och hur uppföljning ska ske. Skolinspektionen bedömer att särskolan måste försäkra sig om att åtgärdsprogram utarbetas om utredning visar att eleven behöver särskilt stöd. Detta gäller för samtliga ämnen. För att åtgärdsprogrammen ska kunna utgöra underlag för uppföljning och analyser av åtgärder som vidtagits och vad som kan utvecklas behöver åtgärdsprogrammen förbättras. Särskolan bör också arbeta för en gemensam kunskap om hur mål och åtgärder kan formuleras. Målen bör i högre

grad göras utvärderingsbara och det bör tydligare framgå att åtgärder också ska vidtas på grupp och organisationsnivå.

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Enligt 1 kap. 2 § skollagen ska verksamheten i skolan utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar inom skolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt ska den som verkar inom skolan främja jämställdheten mellan könen samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling, såsom mobbning och rasistiska beteenden.

Tillsynen visar genom dokumentstudier och intervjuer med både elever och personal att Fridhemsskolan erbjuder elever och personal en i huvudsak trygg arbetsmiljö. Både elever och personal framhåller att det sällan förekommer kränkningar. Elever uttrycker i intervjuer att de känner sig trygga med att vuxna tar tag i situationer som uppstår. Relationerna mellan elever och mellan elever

och lärare upplevs också som huvudsakligen goda. Skolinspektionens intryck är att det generellt råder en god stämning i korridorer liksom arbetsro i klassrummen. I intervjuer uppges det dock att det finns exempel på klassrumssituationer som kännetecknas av bristande arbetsro och respekt mellan elever och vuxna.

Vid intervjuer framkommer att varje pedagog arbetar med värdegrundsfrågor utifrån behov och intresse. I intervjuer uppger personalen att det förebyggande arbetet fått stå tillbaka under de senaste åren och att det värdegrundsarbete som nu bedrivs främst utgörs av så kallade akututtryckningar när behov uppstår. Det uttrycks dock att det finns behov i personalgruppen att tillsammans konkretisera det värdegrundsarbete som diskuterats i skolan och omsätta idéer i praktiskt förebyggande värdegrundsarbete med eleverna.

Skolinspektionen bedömer att hela skolan behöver föra diskussioner om hur värdegrundsarbetet i praktiken ska utformas utifrån läroplanens intentioner samt tillsammans utveckla det förebyggande arbetet.

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Den likabehandlingsplan som Skolinspektionen granskat har skolan utarbetat utifrån kraven i lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling. Denna lag har upphört och från och med den 1 januari 2009 regleras skyldigheten att utarbeta årliga planer mot kränkande behandling och diskriminering i 14 a kapitlet skollagen samt i diskrimineringslagen. Skolinspektionen utövar tillsyn av att skolan följer bestämmelserna i skollagen. Diskrimineringsombudsmannen har tillsyn över diskrimineringslagen.

Tillsynen visar att skolan inte har upprättat en årlig plan mot kränkande behandling i enlighet med kraven i skollagen. Detta måste åtgärdas.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola	X	

Motivering

Av 2 kap. 17-18 §§ grundskoleförordningen framgår följande . I timplanen anges ett visst antal timmar för språkval. Som språkval ska erbjudas minst två av språken franska, spanska och tyska. Som språkval för en elev ska i stället erbjudas följande språk, om eleven och elevens vårdnadshavare önskar det: det språk som eleven har rätt till modersmålsundervisning i, svenska som andraspråk för elever som i övrigt får undervisning i svenska som andraspråk, svenska och engelska. En kommun är skyldig att anordna undervisning i ett sådant språk, om minst fem elever väljer språket.

På Fridhemsskolan har eleverna möjlighet att välja mellan franska, tyska och svenska/engelska. Eleverna kan dock inte välja bara det ena språket av engelska eller svenska. Detta är inte i enlighet med grundskoleförordningen och måste åtgärdas.

Av 2 kap 19-20 §§ grundskoleförordningen framgår följande. I timplanen anges ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val.

Tillsynen visar att elever kan välja att göra färdigt ordinarie skolarbete och läsa läxor på elevens val, vilket inte kan anses vara en breddning eller en fördjupning.

Skolinspektionen bedömer att de alternativ som beskrivs ovan inte är förenligt med författningarna och måste åtgärdas.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		
Obligatorisk särskola		

Motivering

Vid tillsynstillfället anordnar skolan ingen undervisning i svenska som andraspråk på grund av att behov inte finns, enligt rektorn.

3.1.4 Skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

22 (26)

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.1.6 Barn och ungdomar tas emot i enlighet med författningarna

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.7 Elever som i den obligatoriska särskolan har slutfört årskurs 9 kan få fortsatt utbildning i årskurs 10.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.1.8 Elever mottagna i särskolan och som får sin undervisning i grundskolan följer särskolans kursplaner.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola		

Motivering
Inte aktuellt.

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.2.2 Rektorn har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering
Enligt 2 kap. 2 § skollagen ska det för ledningen av utbildningen i skolorna finnas rektorer. Rektorn ska hålla sig förtrogen med det dagliga arbetet i skolan. Det åligger rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, framgår att som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet

inriktas på att nå de nationella målen.

Den ordinarie rektorn för Fridhemsskolan är vid tillsynen tjänstledig och tjänsten innehas under läsåret 2008/09 av en vikarie. Tillsynen visar att den vikarie-
rande rektorn inte fullt ut hunnit bli förtrogen med verksamheterna. Rektorn
framför synpunkter på att rollen som pedagogisk ledare under en så pass be-
gränsad tid som ett läsår mer handlar om att förvalta än att driva utvecklingsar-
bete. Rektorn är dock på god väg att bli förtrogen med verksamheterna och har
börjat få insikt i skolans utvecklingsområden, vilket är en viktig förutsättning
för att kunna vara den pedagogiska ledare som ser till att utbildningen utvecklas
i riktning mot de nationella målen.

Skolinspektionen bedömer att det utifrån de förhållanden som framkommit i
tillsynen är angeläget att rektorns pedagogiska ledarskap förstärks.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola	X	

3.3.4 Rektorn i särskolan fattar beslut om avvikelser från särskolans timplan, som krävs med hänsyn till undervisningens uppläggning i grundskolan.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Obligatorisk särskola	X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måloppfyllelsen.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola		X
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Av läroplanen för det obligatoriska skolväsendet m.m., Lpo 94, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, framgår bland annat följande. Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Huvudmannen har ett givet ansvar för att så sker. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Vidare framgår av Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar, att rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skolplanen och den lokala arbetsplanen. Rektorn har ansvaret för skolans resultat.

Tillsynen visar att uppföljning och utvärdering vid Fridhemsskolan till viss del sker i arbetslagen. Skolledningen följer upp och dokumenterar skolans resultat. Skolans resultat av arbetet med normer och värden följs exempelvis upp med enkäter. Vid tillsynen framkommer dock att uppföljningen av både kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbetet endast i liten omfattning kommuniceras med personal och elever. Detta leder till att resultaten inte alltid är kända i verksamheten och på ett tydligt sätt kan bidra till utveckling. Fridhemsskolans ordinarie rektor har i kvalitetsredovisningen redogjort för skolans utvecklingsområden och det finns hos rektorn en medvetenhet om skolans utvecklingsbehov. Medvetenheten om Fridhemsskolans resultat och utvecklingsbehov varierar dock bland skolans lärare. Rektor och lärare behöver därför diskutera hur resultaten överlag har utvecklats över tid och vilken påverkan resultaten bör få på undervisningens organisation, innehåll och arbetssätt. Resultaten bör också kopplas till skolans sätt att ge och organisera stödinsatser för elever som är i behov av särskilt stöd.

Det kvalitetsarbete som bedrivs i särskolan är heller inte tydligt strukturerat utifrån nationella mål, vilket leder till att det inte ger en samlad bild av vare sig

26 (26)

måluppfyllelse eller utvecklingsområden. En systematisk utvärdering och analys av kunskapsresultaten i syfte att utveckla undervisningen görs endast i liten omfattning. Detta förutsätter emellertid att lärare kontinuerligt följer upp och dokumenterar elevernas kunskapsutveckling liksom arbetet med normer och värden. Se vidare bedömningspunkt 1.2.1

Skolinspektionen bedömer att såväl grundskolan som särskolan behöver se över sina rutiner för kvalitetsarbete så att uppföljning och utvärdering blir hela skolans angelägenhet och kan ligga till grund för analyser och beslut om skolans fortsatta utveckling.

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Skolform	Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
Grundskola	X	
Obligatorisk särskola		X

Motivering

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning. Den ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja kvalitetsarbetet och den skriftliga kvalitetsredovisningen ska vara ett verktyg för att regelbundet stämna av hur långt verksamheten kommit i det löpande kvalitetsarbetet.

Särskolan har en kvalitetsredovisning som dock i begränsad omfattning dokumenterar särskolans verksamhet. Bedömning av måluppfyllelse i relation till de nationella målen, analys och åtgärder för att förbättra måluppfyllelse saknas till stora delar.

Skolinspektionen bedömer att särskolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav, vilket måste åtgärdas. För stöd i utformningen av kvalitetsredovisning se Skolverkets allmänna råd om kvalitetsredovisning (SKOLFS 2006:18)

2009-09-28 Umeå

Ulrika Svedmark

AnnaCarin Nilsson

Solweig Bäckman